BOLETÍN EPIDEMIOLÓXICO SEMANAL DE GALICIA

VOLUME III / NÚM. 6
SEMANA 7/1988
(14 ó 20 de febreiro)

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Saúde Pública

28 DE MARZO DE 1988

AS DROGODEPENDENCIAS EN GALICIA: REFLEXIÓNS E PLANIFICACIÓN DUN PROBLEMA DE SAÚDE (III)

Situación actual da asistencia ás drogodependencias en Galicia

PLAN AUTONÓMICO SOBRE DROGODEPENDENCIAS

Sinalabamos ó principio deste apartado que a planificación a curto-medio prazo era tributaria da realizada a medio-longo prazo. Ámbalas dúas lévanse a cabo de forma paralela co fin de salvagarda-lo principio básico de integración. Así queda establecida unha planificación que é homoxénea e coherente co modelo de futuro, e que desenvolvemos de seguido.

Así, o Plan Autonómico sobre Drogodependencias sigue os principios básicos e as directrices xerais do documento de bases do PGSM, así como as funcións do equipo e a zonificación establecida para as Unidades específicas de alcoholismo e outras drogodependencias.

Como documentos de referencia utilizaranse, ademais do xa sinalado PGSM, os seguintes:

a) Mapa Sanitario de Galicia (MSG).

b) Distribución da poboación galega por área de saúde (táboa 1).

Táboa 1 DISTRIBUCIÓN POBOACIONAL POR SEXO

ÁREA	TOTAL		MULLERES		HOMES	
	N	%	N	%	N	%
VIGO	473.649	16,96	227.357	8,14	246.292	8,82
A CORUÑA	462.443	16,56	221.396	7,93	241.047	8,63
SANTIAGO	482.943	17,29	230.830	8,26	252.113	9,03
PONTEVEDRA	315.623	11,30	152.044	5,44	163.579	5,86
OURENSE	367.218	13,15	178.685	6,40	188.533	6,75
LUGO	259.574	9,29	128.767	4,61	130.807	4,68
O FERROL	233.202	8,35	112.369	4,02	120.833	4,33
MONFORTE-O BARCO	124.188	4,45	61.642	2,21	62.546	2,24
CERVO-BURELA	74.455	2,65	35.762	1,28	38.693	1,37

c) Distribución da poboación teórica en risco (10-39 anos) por área de saúde (táboa 2).

Táboa 2 DISTRIBUCIÓN POBOACIONAL POR ÁREA SANITARIA, SEXO E IDADE
Idade: 10-39 anos

ÁREAS	TOTAL		HOMES		MULLERES	
	N	%	N	%	N	%
VIGO	216.500	7,69	108.461	3,85	108.039	3,84
A CORUÑA	206.317	7,33	101.619	3,61	104.698	3,72
SANTIAGO	204.892	7,28	102.373	3,64	102.519	3,64
PONTEVEDRA	138.424	4,92	70.556	2,50	67.868	2,42
OURENSE	149.907	5,33	75.294	2,67	74.613	2,66
LUGO	99.771	3,54	51.900	1,84	47.871	1,70
O FERROL	96.089	3,41	48.677	1,73	47.412	1,68
MONFORTE-O BARCO	45.303	1,62	23.728	0,84	21.575	0,77
CERVO-BURELA	27.881	0,99	14.233	0,50	13.648	0,49
TOTAL GALICIA	1.185.084		596.841		588.243	

Porcentaxes con respecto á poboación total de Galicia

d) Indicador demanda de tratamento do Sistema Estatal de Información sobre Toxicomanías (distribución dos pacientes que iniciaron tratamento por consumo de drogas en 1986, segundo os seus municipios de residencia, área de saúde e provincia) (táboas 4 e 5).

Do traballo realizado co Mapa Sanitario de Galicia, tanto dende a Dirección Xeral de Saúde Pública, órgano técnico do Plan Autonómico sobre Drogodependencias, coma dende a Comisión para a elaboración do Plan Galego de Saúde Mental e a Comisión Galega de Prevención e Loita contra a Drogodependencia, sacouse a conclusión de que as Unidades Asistenciais de Drogodependencias tiñan que segui-lo nivel III do MSG, que divide a Galicia en nove áreas sanitarias. Isto viña aconsellado porque a atención ás drogodependencias require un nivel do MSG no que estea contemplada a atención especializada; e tendo en conta que no futuro próximo os Centros de Saúde Mental do PGSM vanse ubicar nos niveis IV e V (dos que dependerán as unidades específicas), as devanditas Unidades Asistenciais de Drogodependencias tiñan que estar ubicadas, seguindo criterios homoxéneos de planificación, nun nivel superior. Neste senso o nivel III pareceu o idóneo.

Co fin de prioriza-las accións por área de saúde tívose en conta tanto a distribución da poboación por área de saúde (táboa 1) como, especialmente, a distribución da poboación teórica en risco (10-39 anos, segundo criterios estatais) por área (táboa 2). Deste xeito obtense a orde de prioridades que se reflexa na táboa 3, a cal amósanos a poboación a cubrir e protexer polas Unidades Asistenciais de Drogodependencias.

Táboa 3 PRIORIZACIÓN DE ÁREAS SANITARIAS SEGUNDO A SÚA POBOACIÓN

Orde de prioridade	Área de Saude Nivel III MSG	% poboación 10-39 anos	% poboación xeral
1.º	Vigo	7,69	16,96
2.º	A Coruña	7,33	16,56
3.º	Santiago	7,28	17,29
4.º	Ourense	5,33	13,15
5.º	Pontevedra	4,92	11,30
6.º	Lugo	3,54	9,29
7.º	O Ferrol	3,41	8,35
8.º	Monforte-O Barco	1,62	4,45
9.º	Cervo-Burela	0,99	2,65

Se ademais consideramo-la distribución dos pacientes que iniciaron tratamento en 1986 segundo o seu municipio de residencia e área de saúde (táboa 4), podemos observar que a ordenación é practicamente lineal respecto á anterior.

Aténdose a esta necesidade de priorizar non só actividades, senón tamén ámbitos territoriais, os datos expostos aconsellan que as áreas de Monforte-O Barco e de Cervo-Burela, pola súa baixa porcentaxe poboacional, sexan atendidas dende a área de Lugo, polo menos ata que o desenvolvemento do Plan Galego de Saúde Mental poña en marcha as Unidades específicas de alcoholismo e outras drogodependencias en cada unha delas. Esta tasa vese corroborada así mesmo pola táboa 4, na que se pode observar o baixo número de casos procedentes das devanditas áreas (segundo o municipio de residencia dos pacientes) que iniciaron tratamento por drogodependencias en 1986: 25 casos (5 por alcohol e 20 por outras drogas) na área de Monforte-O Barco, e 22 (15 por alcohol e 7 por drogas) na área de Cervo-Burela. Destaca que no Concello de Cervo-Burela non se producira ningún caso. É preciso sinalar que a elaboración destas táboas partíu do indicador demanda de tratamento do Sistema Estatal de Información sobre Toxicomanías (SEIT), posto en funcionamiento en Galicia no ano referido.

Táboa 4 INICIOS DE TRATAMENTO 1986 POR ÁREAS DE SAÚDE

ÁREA DE SAÚDE	N.º CASOS Total	Psicofármacos	Alcohol	Outras
VIGO	294	14	76	204
A CORUÑA	81	4	1	76
SANTIAGO	63	0	20	43
PONTEVEDRA	117	2	20	95
OURENSE	54	0	2	52
LUGO	71	1	31	39
O FERROL	97	7	15	75
MONFORTE-O BARCO	25	0	5	20
CERVO-BURELA	22	0	15	7

ESTADO DAS ENFERMIDADES DE DECLARA

SEMANA 7/1988 DO

	COMARCAS	BRUCELOSE (023) 1988 Casos	BRUCELOSE (023) 1988 Acumul.	DISENTERIA BAC.(SHIXELOSE) (004) 1988 Casos	DISENTERIA BAC.(SHIXELOSE) (004) 1988 Acumul.	ESCARLATINA (034) 1988 Casos	ESCARLATINA (034) 1988 Acumul.	FEBRE TIFOIDEA EPARATIFOIDEA (002.2) 1988 Casos	FEBRE TIFOIDEA EPARATIFOIDEA (002.2) 1988 Acumul.	GONOCOCIA (URETRITE GONOCÓCICA) (098.0) 1988 Casos	GONOCOCIA (URETRITE GONOCÓCICA) (098.0) 1988 Acumul.	GRIPE (487) 1988 Casos	GRIPE (487) 1988 Acumul.	HEPATITE VIRICA (070) 1988 Casos	HEPATITE VIRICA (070) 1988 Acumul.	INFECCIÓN MENINGOCÓCICA (036) 1988 Casos	INFECCIÓN MENINGOCÓCICA (036) 1988 Acumul.	NEUMONIAS (480-486) 1988 Casos	NEUMONIAS (480-486) 1988 Acumul.
A CORUÑA	1 CEDEIRA										6		21					1	7
	2 ORTIGUEIRA										2	13	108	3	5				1
	3 NARÓN											27	144	2	3			1	7
	4 AS PONTES									1	1	53	485	1	5				
	5 FERROL										5		443		6				
	6 FENE										2	24	138		2			1	4
	7 PONTEDEUME									1	5	60	273		5			1	9
	8 CEE									1	2	146	669					5	31
	9 VIMIANZO											7	38	1	3				1
	10 PONTECESO									1	2	312	1.446					8	23
	11 CARBALLO						2				6	39	320				1		9
	12 ARTEIXO									1	2								
	13 A CORUÑA				1		9				7		1.235		17		2		11
	14 CULLEREDO-O BURGO								2		5	35	171		2			1	17
	15 OLEIROS						3				2	27	198						2
	16 BETANZOS									1	11	54	407				1	1	13
	17 SANTA COMBA									1	5	32	155					4	24
	18 NEGREIRA											29	259					9	35
	19 ORDES					1	1			4	26	114	770					5	28
	20 CURTIS-TEIXEIRO											9	56					1	3
	21 SANTIAGO		2								10	264	1.190	1	8			7	44
	22 MELIDE												1						
	23 MUROS												21						2
	24 NOIA						30				2	35	376		2		1		8
	25 PADRON								1		7	40	278		1			3	22
	26 BOIRO											44	254					1	12
	27 RIBEIRA											18	178						
PONTEVEDRA	28 A ESTRADA										1	44	339	1	3		1		4
	29 LALIN						1				7	102	617					3	28
	30 VILAGARCIA DE AROUSA									4	16	39	376	1	2				6
	31 CALDAS DE REIS										3	14	126					3	11
	32 VILANOVA DE AROUSA											12	87						
	33 CAMBADOS										1	64	367		1	2	2	1	12
	34 O GROVE								2			25	93					2	8
	35 SANXENXO						1		2		2	11	112		4	2	2	1	8
	36 PONTEVEDRA							1	3		6	360	1.670	3	16		1	1	8
	37 FORCAREI											7	72						4
	38 MARIN					2	3					32	112		8				
	39 CANGAS											50	315					2	13
	40 REDONDELA						1		3		1	32	159	10	45	1	1		
	41 VIGO				9	1	3		1		6	225	1.545	3	15			1	3
	42 VAL MIÑOR-PANXON										1	12	129		3			1	7
	43 PORRIÑO								1		1	27	224	2	2				3
	44 PONTEAREAS										4	14	293		2		1		3
	45 A CAÑIZA										1	156	458						
	46 A GUARDA										6	21	222		1				1
	47 TUI								1		1	207	644				1		5
	48 SALVATERRA DE MIÑO											14	188	1	6				
LUGO	49 VIVEIRO										3	45	213		2				
	50 CERVO-BURELA									1	2	26	139		3			3	5
	51 MONDOÑEDO		2									24	127						
	52 RIBADEO											24	148					1	5
	53 VILALBA									2	3	31	39					11	16
	54 MEIRA						2				4	40	254		1			6	14
	55 FONSAGRADA										1	16	97					2	19
	56 GUITIRIZ										1		25						
	57 RABADE		1								2	37	71						1
	58 LUGO						2				9	27	139		4		2	2	9
	59 CASTROVERDE									1	2	24	44		1			1	1
	60 PALAS DE REI									1	2	18	28						2
	61 MONTERROSO											1	22					4	10
	62 SARRIA		1							3	3	46	264					3	8
	63 BECERREÁ										6	31	517		1		1	1	10
	64 CHANTADA										2	80	601		6			12	64
	65 MONFORTE DE LEMOS		2								1	4	20					1	9
	66 QUIROGA									1	2	14	14						
OURENSE	67 O BARCO	1	4				1			2	25	141	880		2			3	6
	68 O CARBALLIÑO		2							1	6	94	951		2			2	14
	69 RIBADAVIA									1	6	49	548		6			2	23
	70 OURENSE					1	3		2		5	84	521		6	1	4	12	67
	71 MACEDA										3	25	234		2			6	23
	72 CASTRO-CALDELAS		1								2	30	139		1		1		3
	73 A POBRA DE TRIVES	1	3							2	4	4	98					1	9
	74 VIANA DO BOLO		1								4	12	161		6				18
	75 CELANOVA									1	4	29	277		1			1	7
	76 ALLARIZ									2	8	15	112					1	2
	77 BANDE										5	66	321						1
	78 XINZO DE LIMIA	1	1							1	22	64	427				1		7
	79 VERÍN		1								15	41	163						11
	80 A GUDIÑA		2								2	8	116						

CLARACIÓN OBRIGATORIA

ACIÓN OBRIGATORIA. SITUACIÓN COMARCAL

14 Ó 20 DE FEBREIRO

PAROTIDITE (072)		PROCESOS DIARREICOS OUTROS (006-009)		RUBEOLA (056)		REUMATISMO CARDIO-VASCULAR (290-392)		XARAMPÓN (055)		SIFILE PRIMARIA-SECUNDARIA (091-092)		TOS FERINA (033)		TUBERCULOSE RESPIRATORIA (010-012)		VARICELA (052)		PROCESOS RESPIRATORIOS (I.R.A.) (460-466)		INTOXICACIÓNS ALIMENTARIAS (003 e 005)		OUTRAS E. D. O.	
1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988		1988	
Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.		
			13											1	2			23	175				1
	1	5	30		1											2	13	66	354				2
1	1		21													2	5	36	200				3
	2	23	196						2								3	159	949				4
	14		188		1												6	6	1.294				5
	1	3	31		1				2				1			7	20	20	168				6
2	6	11	61	1	3				2				1			5	74	106	541				7
1	2	18	117										1		1	13	64	99	715				8
	1	2	10											2	6		1		10				9
		6	49												1		6	235	1.153				10
		5	43											1	2	47	91	147	740				11
		14	106												1		3	97	629				12
	5		357		2									1	16		68		3.141				13
	3	7	36					1	1								44	130	788				14
		7	31		2			1	1						1			62	401				15
		35	192	1	4										1	1	8	286	1.426				16
		11	60														7	116	512				17
		1	5													7	12	67	250				18
1	6	11	88		3			2	5							2	30	108	799				19
		3	11														7	16	155				20
1	2	38	215	1	1						2				1	17	92	343	2.306				21
			1														1	53	343				22
		7	61											1	2		2	79	305				23
			76														42		503				24
	8	7	79		2	1	1	3	16						1	4	30	28	259				25
		11	73												1		1	23	191				26
			4												1		11	1	6				27
		19	128													14	136	17	567				28
1	7	13	96		7						2					8	165	298	2.434				29
1	6	21	187				1								3	3	26	250	2.060				30
		7	35			1	3									1	24	30	161				31
		42	219											1	2	19	42	52	490				32
	1	9	65						1							3	41	56	441				33
1	2	10	39															80	238				34
2	8		10						1						1	7	45	44	126				35
1	6	94	730		4		1		2					2	4	18	112	810	4.916		2		36
	1	2	8															14	90				37
1	2	5	24	1	1										2	2	38	60	308		6		38
	6	6	46											1	2			91	566				39
	2	7	56	1	1										1	1	9	66	437				40
	6	24	275		1				1		3				11	6	19	349	2.408				41
		5	74		2								22		3		23	108	678				42
10	81	8	43														21	33	290				43
1	5	12	119		5	1	4		1								3	26	610	2	2		44
		5	41														2	63	530				45
	1	8	82		3				1								13	52	390				46
2	5	20	107														1	128	636				47
21	80	8	94						1							2	8	51	362				48
		27	115														3	86	516				49
		3	26												2		20	221	875				50
		3	26					1	1									132	450				51
		6	36															73	387				52
		8	16	2	2										1	2	6	104	137				53
		7	41				1								3	1	10	106	666				54
		6	31				1								1			45	245				55
	1	2	7												2			1	7				56
	1	5	16		1											4	5	35	188				57
2	2	16	49		2						10					5	17	221	921				58
	1	1	1															5	5				59
		2	2															19	34				60
			2												3	6	32	36	247				61
		8	62															116	1.055		16		62
	3	7	97													6	21	71	701				63
		17	109															198	850				64
2	3	2	5		1									1	2		6	107	392				65
	1	3	7									2	2				1	24	34				66
	1	35	112								1				1	1	7	602	3.419				67
	1	27	266						1		1				5		16	240	1.960				68
	1	1	62			1	3										7	71	995				69
1	1	10	82		1		1		1		3				4	1	11	425	1.824				70
		11	24		2			1	1						4	1	3	200	827				71
			15															45	250				72
	1		6								1				1		2	39	335				73
		1	11													8	24	85	583				74
1	1	5	54						1								4	55	727				75
			4															24	142				76
	3	3	37						4							13	19	56	468				77
		1	47		1												2	61	491				78
	6	9	66								1			1	3		18	179	1.062				79
		1	2															20	225				80

Táboa 5 INICIOS DE TRATAMENTO POR PROVINCIAS

PROVINCIA	N.º CASOS			
	Total	Psicofármacos	Alcohol	Outras
A CORUÑA	236	11	35	190
PONTEVEDRA	416	16	97	303
OURENSE	61	0	2	59
LUGO	111	1	51	59

No mapa 1 preséntase a distribución por áreas dos servicios específicos de atención ás drogodependencias que se deriva dos datos e consideracións anteriores.

Pódese observar que na área de Vigo figuran dúas Unidades Asistenciais. Isto débese a dous motivos:

1.º—Vigo é a área de actuación prioritaria, polas consideracións expresadas máis arriba.

2.º—Desta área procederon 294 novos casos en 1986 (14 por psicofármacos, 76 por alcohol e 204 por outras drogas), sendo a que máis casos aportou ó total de Galicia (35,68%).

Outros dispositivos que se consideran son:

—Dúas Unidades de Desintoxicación Hospitalaria.

—Unha Unidade de Día.

—Dúas Comunidades Terapéuticas.

Estes servicios veranse reforzados polo dispositivo asistencial que o PGSM poña en marcha, polo que en principio non parece aconsellable a creación de novos servicios xa que a medio prazo implicarían a súa reconversión de acordo ó desenvolvemento do PGSM.

A ubicación da Unidade de Desintoxicación Hospitalaria en Vigo foi determinada de acordo a dous criterios:

Mapa 1

a) Tanto a área de saúde de Vigo como a Zona Sur (nivel I do MSG) de Galicia representan ámbitos territoriais de actuación prioritaria. En parágrafos anteriores xa se discutiron as razóns que levan a priorizar así a área de saúde de Vigo, e respecto á zona Sur na táboa 6 pódese observar que dito ámbito territorial contén a maior porcentaxe de poboación entre os 10 e os 39 anos das tres zonas nas que o nivel I do MSG divide a Galicia; na táboa 7 vemos que da Zona Sur provén o maior número de inicios de tratamento en 1986 (51,70% para o total de casos e 39,07% para outras drogas distintas de alcohol e psicofármacos).

b) Existencia previa dun hospital público con camas para desintoxicación.

Táboa 6 DISTRIBUCIÓN POBOACIONAL POR REXIÓN SANITARIA, SEXO E IDADE

REXIÓNS	TOTAL		HOMES		MULLERES	
	N	%	N	%	N	%
NORTE	356.064	12,66	178.249	6,33	177.815	6,32
CENTRO	347.012	12,34	175.632	6,25	171.380	6,09
SUR	482.008	17,14	242.960	8,64	239.048	8,50

Porcentaxes con respecto á poboación total de Galicia.

Táboa 7 INICIOS DE TRATAMENTO 1986 SEGUNDO O NIVEL I DO MAPA SANITARIO DE GALICIA

REXIÓN	N.º CASOS			
	Total	Psicofármacos	Alcohol	Outras
NORTE	210	11	41	158
CENTRO	188	2	55	131
SUR	426	15	99	322

A ubicación da outra Unidade deste tipo en Santiago obedeceu a tres razóns:

a) Adecuada infraestructura sanitaria e vial.

b) Necesidade de rentabilización dos recursos existentes.

c) Posibilidade efectiva de posta en marcha inmediata do Servicio.

A Unidade de Día ten carácter experimental ata que a elaboración dun Sistema de Avaliación e Seguimento de Tratamentos permita clarificar a idoneidade deste tipo de centros, especialmente no que se refire á súa especialidade para atender exclusivamente casos de drogodependencias. Non obstante, está ampliamente documentada a viabilidade deste tipo de centros, e por outra parte o PGSM contempla os Hospitais de Día coma centros da rede, se ben non serían específicos de drogodependencias.

A ubicación das Comunidades Terapéuticas, unha na Zona Norte e outra na Zona Sur, siguen os datos aportados tanto pola táboa 6 (ámbalas dúas zonas teñen as maiores porcentaxes de poboación entre os 10-39 anos: sobre poboación total, 12,66% para a norte e 17,14% para a sur) como pola táboa 7 (da Zona Norte procedeu en 1986 o 25,9% dos inicios de tratamento por drogas distintas de alcohol e psicofármacos, e da zona Sur o 52,7%, mentres que o restante 21,4% procedeu da Zona Centro).

Premios

—Premio Reina Sofía 1988, de investigación sobre as deficiencias.
Información en Secretaría General del Real Patronato de Prevención y de Atención a Personas con Minusvalía. C/ Serrano, 140. 28006. Madrid. Envío de traballos ata o 30 de maio.

—Premio «Caixa de Aforros de Galicia» para traballos sobre «Estudio médico-xeográfico e epidemiolóxico dun partido xudicial de calquera das catro provincias galegas, agás Noia, A Estrada, Vilagarcía de Arousa, Carballo, A Coruña, Zas, Corcubión e Santiago de Compostela».
Información: Real Academia de Medicina e Ciruxía de Galicia. Durán Loriga, s/n. A Coruña. Telf.: 224940.
Envío de traballos ata o 1 de outubro.

Congresos

—X Reunión de la Liga Española para la lucha contra la Hipertensión Arterial.
Granada, 13-16 de abril.
Información: Eurocongres, Avda. de la Constitución, 18, bloque 4.º. 18012 - Granada. Telf. (958) 209361.

—Simposium sobre informática hospitalaria.
Barcelona, 13-16 de abril de 1988.
Información: Colexio de Economistas de Cataluña. Avda. Diagonal, 508 - 1.º. 08006. Barcelona.

—IV Congreso Internacional de Medicina del Deporte en Euskadi.
Donostia - San Sebastián, 28 de abril - 1 de maio.
Información: Centro de Atracción y Turismo. Reina Regenta, s/n. Donostia - San Sebastián. Telf. 428989.

Xornadas

—III Jornadas Clínicas del Toxicómano. Proceso Terapéutico e Inserción.
Donostia - San Sebastián, 22 e 23 de abril de 1988.
Información: A.G.I.P.A.D. San Cristóbal, 4, bajo. 20012 Donostia - San Sebastián. Telf. 289311.

—II Jornades d' Hipertensió Arterial a l' Atenció Primaria.
Hospitalet de Llobregat (Barcelona). 13-14 maio de 1988.
Información: Rosa Calvis. Hospital de Bellvitge. Feixa. Llarga, s/n 08097 - Hospitalet de Llobregat. Telf. (93) 3362509. Ext. 372.

Cursos

—IV Curso de actualización en medicina del trabajo.
Madrid, 4 de abril a 6 de xuño de 1988.
Información: Colegio Oficial de Médicos. C/ Sta. Isabel, 51. 28012 - Madrid.

—Curso de técnicas de promoción y educación para la salud.
Granada, 18-22 de abril de 1988.
Escuela Andaluza de Salud Pública. Avda. del Sur, 11. Granada. Telf. 280766.

—Diagnóstico de Salud de la Comunidad.
Barcelona, 18-22 de abril de 1988.
Información: CAPS, París, 150 - 1.º 2.ª - 08036 Barcelona. Telf. 3226554.

—Curso de informática aplicada a los Servicios de Salud.
Granada, 25-29 de abril de 1988.
Escuela Andaluza de Salud Pública. Avda. del Sur, 11. Granada. Telf. 280766.

—Fundamentos metodológicos de las ciencias de la Salud.
Barcelona, 25-29 de abril de 1988.
Información: CAPS, París, 150 - 1.º 2.ª - 08036 Barcelona. Telf. 3226554.

—Curso intermedio de epidemiología y estadística.
Granada, 2-27 de maio de 1988.
Escuela Andaluza de Salud Pública. Avda. del Sur, 11. Granada. Telf. 280766.

Imprime: División de Artes Gráficas de «La Voz de Galicia, S. A.». La Coruña. Dep. Legal C. 688 - 1986

Subscrición e envío gratuito. Solicitudes: Dirección Xeral de Saúde Pública. Consellería de Sanidade.
San Caetano, Bloque 2-2.º. 15704 - SANTIAGO DE COMPOSTELA. A CORUÑA.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERIA DE SANIDADE
Dirección Xeral de Saúde Pública